

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

SAŽETAK

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira donio je četiri ključna zaključka na sastanku održanom u Sarajevu 31. marta i 1. aprila:

Iako je ostvaren napredak, kao što je uspješno usvajanje zakona o Upravi za indirektno oporezivanje i obavještajnoj službi, uspostavljanje Ministarstva odbrane na državnom nivou i preuzimanje nadležnosti od strane države za osnivanje jednog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, te iako su organi vlasti ostvarili određeni napredak u ispunjavanju preporuka iz Studije izvodljivosti EK, organi vlasti Bosne i Hercegovine moraju znatno ubrzati tempo reformi ukoliko ne žele dovesti u pitanje ambicije ove zemlje da se pridruži euroatlantskim strukturama.

Osnivanje Uprave za indirektno oporezivanje je najvažnija ekonomska reforma koja se trenutno provodi u Bosni i Hercegovini zbog značaja koji ima za integraciju u evropske strukture, borbu protiv organiziranog kriminala i odgovarajuće financiranje usluga koje se pružaju građanima. Ipak, Bosna i Hercegovina kasni sa provedbom i ukoliko ne dođe do značajne promjene u pristupu, neće uspjeti da uvede PDV sredinom 2005. godine.

Trenutna nemogućnost efikasnog financiranja sve većih odgovornosti na državnom nivou ugrožava budućnost Bosne i Hercegovine kao funkcionalne i održive zemlje. Neophodno je dalje ukidanje duplih funkcija na nižim nivoima vlasti.

Organi vlasti Bosne i Hercegovine će ugroziti budućnost ove zemlje ukoliko ne ostvare punu saradnju sa Međunarodnim

krivičnim tribunalom. Bosna i Hercegovina neće ispuniti svoje međunarodne obaveze sve dok ne poduzme sve moguće mjere u cilju izručenja Haškom tribunalu optuženih za ratne zločine, uključujući Radovana Karadžića. Upravni odbor u tom kontekstu posmatra i akciju koju je SFOR izveo u jutarnjim satima 1. aprila. Upravni odbor je izrazio iskreno žaljenje zbog stradanja civila tokom te sinoćnje akcije.

Komunike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira

U Sarajevu su se 31. marta i 1. aprila sastali politički direktori Vijeća za implementaciju mira pod predsjedavanjem visokog predstavnika Paddyja Ashdowna. Predstavници bh. organa vlasti, koje je predvodio predsjedavajući Vijeća ministara Adnan Terzić su učestvovali na jednom dijelu sastanka.

Upravni odbor je sa zadovoljstvom konstatirao da je postignut napredak u provedbi nekoliko ključnih reformi. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je usvojila Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje i Zakon o Obavještajnoj službi, kojima se osnivaju važne nove institucije na državnom nivou sa značajnim nadležnostima. Ministarstvo odbrane na nivou države je u procesu osnivanja. Pored toga, državi su date nadležnosti čime je omogućeno osnivanje jednog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća za cijelu Bosne i Hercegovine, a proces uspostave jedinstvene i efikasne gradske uprave u Mostaru je u toku i do sada se odvija prema planu.

Međutim, i pored ovih uspjeha, provedba ključnih reformi kasni i, u nekim slučajevima, je ugrožena politikom vladajućih stranaka. Ovo bi moglo ugroziti šanse Bosne i Hercegovine za članstvo u programu Partnerstvo za mir, kao i ograničiti mogućnost Evropske komisije da u 2004. godini preporuči započinjanje pregovora za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Zbog toga bi takođe BiH mogla ostati bez više od sto miliona KM pomoći od međunarodnih finansijskih institucija.

Upravni odbor je istakao da, ukoliko vladajuće stranke žele da spriječe bespotrebni skepticizam međunarodne zajednice i građana Bosne i Hercegovine u pogledu njihove sposobnosti da blagovremeno provedu reforme, trebaju konkretnim rezultatima pokazati da mogu radikalno poboljšati svoj rad.

Premijer Terzić je uvjerio Upravni odbor da će on i njegovi partneri na entitetskom nivou učiniti sve što je moguće kako bi se nadoknadilo izgubljeno vrijeme. Upravni odbor je pozdravio jasno izraženu odlučnost premijera Terzića da podstiče provedbu Plana jačanja državne vlade, koji predstavlja značajan elemenat trenutnih nastojanja da državne institucije, kao što je Uprava za indirektno oporezivanje, Visoko sudsko i tužilačko vijeće, SIPA, Državna granična služba i resorna državna ministarstva, funkcioniraju uz administrativnu efikasnost i financijsku sigurnost. Upravni odbor je izrazio opredjeljenje međunarodne zajednice da podrži nastojanja Bosne i Hercegovine da se osloni na sopstvene snage. Premijer Terzić je također detaljno razradio način na koji će razriješiti otvorena pitanja iz Studije izvodljivosti, kao i tekući proces reforme indirektnog oporezivanja. Upravni odbor je apelirao na bh. organe vlasti da riješe urgentnu potrebu za smanjenjem javne administracije na entitetskom nivou i na nižim nivoima s ciljem jačanja državnih institucija. Podsjećajući na važnost koja se u Studiji izvodljivosti pridaje reformi javne uprave, Upravni odbor je naglasio potrebu da bh. organi vlasti na svim nivoima preuzmu punu odgovornost za funkcionalnu provjeru bh. javne uprave koja je u toku.

Upravni odbor se zahvalio premijeru Terziću na njegovoj odlučnosti i konstatirao je da je, u svjetlu ključne uloge koju će Uprava za indirektno oporezivanje imati, prijeko je potrebno da Uprava za indirektno oporezivanje počne sa radom što je prije moguće putem donošenja odluka o regionalnoj strukturi i mehanizmu za raspodjelu prihoda, te podnošenjem Zakona o PDV-u u parlamentarnu proceduru do kraja jula 2004.

godine. Veoma je važno da Uprava za indirektno oporezivanje i dalje nastoji ispoštovati rok za uvođenje PDV-a koji je postavljen sredinom 2005. godine. Uvođenje PDV-a je od suštinske važnosti ukoliko Bosna i Hercegovina želi financirati sve veće obaveze na državnom nivou. Također će biti neophodno i dalje ukidanje duplih funkcija na svim nivoima vlasti.

Upravni odbor je također apelirao na premijera da nacрте zakona o javnom rtv sistemu uskladi sa Sporazumom koji su 6. novembra 2003. godine potpisali državni i entitetski premijeri, te da osigura da Vijeće ministara što prije usvoji ove zakone.

Potvrđujući uspjeh u nekoliko slučajeva privatizacije, kao što je nedavna privatizacija Holiday Inn-a i napredak ostvaren sa G1 kompanijama, Upravni odbor je izrazito nezadovoljavajući tempo privatizacije okarakterisao kao neuspjeh politike entitetskih vlada, koje proces privatizacije nisu oslobodile karakterističnih administrativnih i zakonskih nedostataka. Nedostatak političke volje se smatra glavnom preprekom za napredak u ovoj oblasti. Dok su se u drugim zemljama u tranziciji privatizacija, unaprijeđeno upravljanje preduzećima i restrukturiranje preduzeća pokazali kao efikasno sredstvo restrukturiranja privrede, privatizacija u Bosni i Hercegovini nije ispunila tu svrhu. Upravni odbor izrazio svoje razumijevanje u pogledu nezadovoljstva koje je iskazala donatorska zajednica zbog sporosti tog procesa. Apeliramo na organe vlasti da potvrde svoju obavezu, udvostruče napore i politički se angažiraju u cilju održanja privatizacije u Bosni i Hercegovini.

Upravni odbor je primio informaciju o objavljivanju godišnjeg izvještaja Evropske komisije o stabilizaciji i pridruživanju za Bosnu i Hercegovinu, kao i njeno evropsko partnerstvo sa BiH. Potvrđujući napredak koji je BiH ostvarila u ispunjavanju 16 prioriteta iz Studije izvodljivosti Evropske komisije iz novembra 2003. godine, Upravni odbor je istakao da

bh. organi vlasti moraju još mnogo toga uraditi i to mnogo brže ukoliko žele ispuniti ciljeve koje su sami sebi postavili. Upravni odbor je apelirao na bh. organe vlasti da bez odlaganja rade na rješavanju pitanja koja je nabrojala Evropska komisija, te da hitno postupe prema dokumentu o evropskom partnerstvu.

Upravni odbor je pozdravio usvajanje Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji i zahvalio ambasadoru Kalmanu Kocsisu za njegov doprinos u uspostavljanju moderne i profesionalne obavještajne službe koja se smatra osnovnim zahtjevom za modernu evropsku državu. Upravni odbor je naglasio važost provedbe ovog zakona kao i važnost uspostavljanja same Agencije, nadzornog odbora pri Parlamentarnoj skupštini i ureda za nadzor pri Vijeću ministara. Odborj je ponovo istakao svoju punu podršku premijeru Terziću kao i spremnost da mu pruži pomoć u nastojanjima da uspostavi jedinstvenu obavještajnu službu na nivou države koja će raditi u skladu sa evropskim standardima, istovremeno izražavajući nadu da će uskoro uslijediti imenovanje novog rukovodstva Agencije i izdvajanje sredstava koja će biti dovoljna za njen rad. Upravni odbor je upozorio organe vlasti BiH da neće biti tolerisana politizacija rada ili zapošljavanja osoblja u prijelaznom periodu, te da broj zaposlenih u Agenciji mora odgovarati njenim zadacima i potrebama.

Upravni odbor je pozdravio nedavno imenovanje Nikole Radovanovića na funkciju ministra odbrane i sa odobravanjem konstatirao prve korake koje je poduzeo ministar Radovanović. Naglasio je da će koraci koji se od sada do juna poduzmu u cilju provedbe preporuka Komisije za reformu odbrane biti od ključnog značaja za odluku NATO-a o tome da li će prihvatiti zahtjev BiH da se pridruži programu Partnerstvo za mir. U tom kontekstu Upravni odbor je upozorio da se dinamika reforme mora pojačati, te da se moraju prevazići problemi koji ometaju napredak. I puna saradnja sa Tribunalom za ratne zločine također predstavlja ključni zahtjev te organi BiH, a posebno

RS, moraju pokazati rezultate u ovoj oblasti. Do sada su ti rezultati izostali.

Komanda SFOR-a je obavijestila Upravni odbor o akciji koju su poduzeli protiv optuženih za ratne zločine na Palama rano ujutro 1. aprila. Upravni odbor je izrazio iskreno žaljenje zbog stradanja civila tokom ove operacije.

Upravni odbor je podsjetio da je puna saradnja sa Krivičnim tribunalom u Hagu, što podrazumijeva mjere za privođenje Karadžića, Mladića i Gotovine, obaveza za sve države kao što je to nedavno utvrđeno u rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 1503 i 1534 pod poglavljem VII Povelje. Upravni odbor u tom kontekstu posmatra i akciju koju je izveo SFOR u cilju podrške Tribunalu. Upravni odbor je također naglasio važnost ovog pitanja u vezi sa zahtjevom Bosne i Hercegovine za pridruživanje programu Partnerstvo za mir i pozvao je sve bh. lidere da poduzmu neophodne korake u tom pravcu.

Upravni odbor je sa zabrinutošću ukazao na odugovlačenje u donošenju okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH koji je se kašnjenjem dostavljen u parlamentarnu proceduru nakon pretjerano dugog postupka u Vijeću ministara. S tim u vezi, Upravni odbor je pohvalio premijera Terzića za preuzimanje inicijative u prosljeđivanju zakona u parlamentarnu proceduru. Upravni odbor je podsjetio da će BiH izgubiti 42 miliona dolara sredstava Svjetske banke ukoliko ovaj zakon ne bude odmah donesen, te da bi taj propust ugrozio održivost svih univerziteta u Bosni i Hercegovini i njihovu pripadnost evropskom sistemu. Na kraju, Upravni odbor je još jednom istakao odlučnost svojih članica da pruže konkretnu i adekvatnu pomoć za ponovno ujedinjenu i opću Staru gimnaziju u Mostaru.

Nakon prezentacije komesara EUPM-a Kevina Carty-ja i s ciljem jačanja kapaciteta za borbu protiv kriminala, Upravni odbor je izrazio svoju podršku restrukturiranju bh. policije koja se odvija prema najvišim evropskim standardima, i potrebi da se

osigura financijska održivost policijskog sektora. Upravni odbor je pozdravio provedbu funkcionalne provjere bh. policijskih snaga i podržao je uspostavljanje Komisije za restrukturiranje policije.

Upravni odbor je čestitao Vladi BiH na usvajanju realnog plana za rješavanje unutrašnjeg duga zemlje kao i na napretku koji je do danas ostvarila u realizaciji ove strategije. BiH će se time osloboditi velikog finansijskog teret sa BiH i biće joj otvoren put za stimulaciju većih domaćih i stranih investicija.

Upravni odbor je zadužio visokog predstavnika da sa bh. organima vlasti započne razgovore u cilju donošenja odluke o zakonskom postupku usmjerenom na uspostavljanje domaćeg Sekretarijata za ratne zločine, i da donatore upozna sa svim pojedinostima ovih razgovora. Sekretarijat bi trebao organizirati i pripremati suđenja za ratne zločine u BiH kako bi prvi slučajevi mogli biti procesuirani već u januaru 2005. godine.

Upravni odbor je zadužio OHR da u tijesnoj saradnji sa domaćim organima vlasti i zainteresiranim međunarodnim organizacijama analizira izvodljivost kao i organizacijske i financijske implikacije mogućeg donošenja zakona na državnom i entitetskom nivou u cilju uspostavljanja postupka u okviru kojeg bi tužioci u ime organa vlasti mogli pokretati građanske parnice s ciljem pljenidbe imovine koja je stečena izvršenjem krivičnih djela. Ovim eventualnim zakonima se ne bi uspostavile nove institucije koje bi poduzimale te mjere, nego bi se tužiocima na državnom i entitetskom nivou dalo još jedno sredstvo za borbu protiv mreže organiziranog kriminala i korupcije u BiH, a kriminalci bi bili dobiti koju su stekli nezakonitim radnjama.

Naredni sastanak Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira održaće se u Sarajevu 24/25 juna.